

Parlament de les Illes Balears

LLIE/CNN

DICTAMEN PROPOSICIÓ DE LLEI DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 4/1991, DE 13 DE MARÇ, REGULADORA DE LA INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR

La Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals, atès l'Informe emès per la Ponència corresponent, i després del seu debat a la sessió de la comissió de dia 23 de maig de 2018, ha aprovat el Dictamen present, el qual, en compliment de l'article 124 del Reglament de la Cambra, es trameta a la Presidència del Parlament als efectes de la tramitació subsegüent que en procedeixi.

PROPOSICIÓ DE LLEI DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 4/1991, DE 13 DE MARÇ, REGULADORA DE LA INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR

Article 1

Es modifica l'article 1 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"1. Estan legitimades per exercir la iniciativa legislativa popular les persones que tenen la condició política de ciutadans de les Illes Balears, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i estan inscrites al Cens Electoral i no estiguin privades dels seus drets polítics.

2. També estan legitimades per exercir la iniciativa legislativa popular, a més de les persones a què fa referència l'apartat 1, les persones que no estan privades dels drets polítics, són més grans de setze anys, estan degudament inscrites com a domiciliades en el padró d'algun municipi de les Illes Balears i compleixen un dels requisits següents:

- a) Tenir la nacionalitat espanyola.
- b) Ser ciutadans dels estats membres de la Unió Europea.
- c) Residir legalment a Espanya, d'acord amb la normativa en matèria d'estrangeria."

~~Article 2~~

Parlament de les Illes Balears

~~S'elimina l'apartat 4 de l'article 2, de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears.~~

Article 3

S'afegeix un nou apartat a l'article 2 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"8. Les iniciatives contràries a la Declaració Universal dels Drets Humans o a la resta de tractats i acords internacionals sobre drets humans i fonamentals que formin part del nostre ordenament jurídic, així com aquelles que pretenguin anul·lar els drets civils, polítics, econòmics, socials o culturals recollits en els esmentats instruments."

Article 4

Es modifica l'article 3 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"La iniciativa legislativa s'exercirà mitjançant proposicions de llei subscrietes, almenys, per 7.500 ~~5.000~~ signatures de ciutadans que compleixin els requisits prevists ~~exposats~~ a l'article 1 d'aquesta llei.

Això no obstant, també podrà exercir la iniciativa legislativa un nombre inferior de ciutadans residents a una mateixa illa que compleixin els requisits de l'article 1 d'aquesta llei, quan aquest nombre representi, al menys, el 3% dels ciutadans residents a la dita illa, amb un mínim de 1.200." ~~o, si escau, pel 3% dels electors d'una circumscripció electoral (Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, per separat), sense que en cap cas no sigui exigible superar la xifra fixada amb caràcter general."~~

Article 5

~~S'afegeix un nou article 3bis a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:~~

~~"Es reconeix el dret d'iniciativa legislativa popular per a la convocatòria de consultes populars de caràcter referendari, d'acord amb els articles 15 i 31.10 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i en els termes que estableixi la llei."~~

Article 6

~~S'elimina l'apartat g) de l'article 5 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears.~~

Article 6 bis

Parlament de les Illes Balears

S'afegeix un nou paràgraf a l'article 6 de Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, amb el següent contingut:

"Les iniciatives ciutadanes que es registrin es faran públiques mitjançant els mecanismes existents a tal efecte i seran comunicades, amb còpia de la documentació rebuda, a la resta d'institucions o administracions que en puguin resultar afectades."

Article 7

~~Es modifiquen els apartats 2 i 3 de l'article 7 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que queda redactat de la forma següent:~~

~~"2. La comissió promotora, una vegada rebuda la notificació de l'admissió de la proposició de llei i els terminis per dur a terme la recollida de signatures, ha de presentar a la Junta Electoral els plecs necessaris per recollir signatures. Els plecs han de reproduir el text íntegre de la proposició de llei, que s'ha d'unir als fulls destinats a recollir signatures de manera que no en puguin ser separats. La Junta Electoral ha de segellar i numerar els fulls i ha de retornar els plecs a la comissió promotora en el termini de dos dies hàbils.~~

~~3. La Junta Electoral, a petició de la comissió promotora, per raons de caràcter tècnic, pot acordar que aquesta, en comptes de presentar tots els plecs per recollir signatures alhora, els pugui anar presentant en grups de plecs successius i que, per tant, el termini de segellament per a cada grup de plecs presentat comenci a comptar a partir de la data de presentació respectiva."~~

Article 8

Es modifiquen els apartats 2 i ~~modifica l'apartat~~ 4 de l'article 8 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que queden redactats de la forma següent:

"2. Juntament amb la signatura, cal indicar el nom i els llinatges, el número del Document Nacional d'Identitat o el número d'identificació d'estranger, i el municipi en el cens del qual està inscrit el ciutadà."

"4. Poden adquirir la condició de fedataris especials les persones designades per la Comissió Promotora de més de divuit anys que jurin o prometin davant la Mesa del Parlament ~~Junta Electoral~~ d'autenticar les signatures que s'adjunten a la proposició de llei, sempre que compleixin els requisits següents:

- a) No tenir antecedents penals.
- b) Estar en plena possessió dels drets civils i polítics.
- c) Estar empadronades a les Illes Balears.

Parlament de les Illes Balears

En cas de falsedat, els fedataris especials incorreran en les responsabilitats penals previstes a la llei."

Article 9

Es modifica l'article 9 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que queda redactat de la forma següent:

"1. El temps màxim de recollida de signatures serà de quatre ~~sis~~ mesos a comptar del dia en què la Mesa del Parlament ~~Junta Electoral~~ li hagi retornat a la Comissió Promotora ~~el primer grup de~~ els plec segellats. La Mesa del Parlament pot prorrogar aquest termini ~~dos mesos~~ ~~60 dies hàbils~~ si hi concorren causes degudament justificades.

2. Els plec amb les signatures autenticades, ~~juntament amb les acreditacions de la inscripció de les persones signants en el padró municipal o en el cens electoral~~, s'han de lliurar a la Mesa del Parlament, com a màxim, ~~Junta Electoral~~ dins dels set dies hàbils posteriors al venciment del termini establert. Altrament, la iniciativa legislativa popular caduca.

~~3. La Junta Electoral, una vegada li han estat lliurats els plec i les certificacions corresponents, els comprova i fa el recompte de signatures en un acte públic, al qual han de ser citades les persones representants de la comissió promotora. La Junta Electoral declara nul·les les signatures que no compleixin els requisits que estableixen, les quals no es computen.~~

4. Si transcorregut ~~els terminis prevists en els apartats 1 i 2 anteriors~~ ~~el termini de sis mesos~~ per a la recollida de signatures sense que s'hagin presentat a la Mesa del Parlament ~~Junta Electoral~~ el nombre mínim de signatures requerit per aquesta llei, la proposició de llei decaurà i no es podrà tornar presentar com a iniciativa popular fins a la següent legislatura." ~~que no hagi transcorregut un any des del moment de la comunicació de l'acord per part de la Mesa.~~

~~5. La Junta Electoral, si el nombre de signatures vàlides és igual o superior a l'establert a l'article 3, ho ha de comunicar, en el termini de quinze dies hàbils a comptar de la data de l'acte públic de recompte de signatures, a la Mesa del Parlament i li ha de trametre els plec de signatures i les certificacions indicant el nombre total de les considerades vàlides."~~

Article 10

~~S'afegeix un nou article 9 bis a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:~~

~~"Correspon a la Junta Electoral vetllar per la regularitat i el control del procediment de recollida de signatures."~~

Parlament de les Illes Balears

Article 11

S'afegeix un nou paràgraf a l'article 10 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"Una vegada la proposició de llei ha estat admesa a tràmit i publicada en el *Butlletí Oficial del Parlament de les Illes Balears*, el debat i votació de la presa en consideració a ple es produirà en un temps màxim de tres mesos, en període ordinari ~~la Mesa tindrà tres mesos per incloure-la amb caràcter prioritari en els assumptes de l'ordre del dia del ple.~~"

Article 12

Es modifica l'article 11 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir la redacció següent:

"1. La tramitació parlamentària s'ha de fer d'acord amb el que estableixen els preceptes del Reglament del Parlament que regulen el procediment legislatiu, sense perjudici de les especificitats establertes per la present llei.

2. La Mesa del Parlament ha de comunicar a la comissió promotora les dates d'inici i de finiment del termini per al debat de ~~presa en consideració~~ ~~totalitat~~ de la proposició de llei.

3. Per defensar la proposició de llei en el debat de presa en consideració davant el Ple del Parlament, la Comissió Promotora podrà designar ~~a~~ un dels seus membres.

4. ~~El debat de presa en consideració començarà amb la defensa en el Ple de la iniciativa per part d'un representant de la Comissió Promotora.~~

5. ~~Superada la presa en consideració, el representant de la Comissió Promotora podrà comparèixer en els treballs de la ponència, sempre que aquesta ho acordi, a iniciativa pròpia o a sol·licitud de la Comissió Promotora. Aquest representant, si així ho sol·licita, compareixerà, així mateix, a la comissió parlamentària per fixar la posició de la Comissió Promotora davant l'informe de la ponència.~~

~~Si en el debat es defensen esmenes a la totalitat, el representant de la comissió promotora té dret a intervenir després que ho hagin fet els grups parlamentaris que han presentat esmenes.~~

~~Aquests grups parlamentaris poden tornar a intervenir després que ho hagi fet el representant de la comissió promotora.~~

5. ~~Un cop tingut el debat de totalitat, si s'aprova de tramitar la iniciativa legislativa, la comissió promotora pot participar en la tramitació davant la comissió parlamentària corresponent per mitjà de les actuacions següents:~~

Parlament de les Illes Balears

a) Ser escoltada en els termes que el Reglament del Parlament estableix per a les compareixences de les organitzacions i els grups socials, abans que s'obri el període de presentació d'esmenes a l'articulat.

b) Proposar compareixences de persones i entitats en el tràmit a què es refereix la lletra a).

Aquestes compareixences han de ser sotmeses a votació de la comissió legislativa corresponent.

c) Designar un representant perquè assisteixi a la primera reunió de la ponència nomenada per la comissió.

d) Participar, per mitjà del seu representant, en les reunions de la ponència per assessorar-la quan aquesta li ho requereixi.

6. Un cop dictaminada la proposició de llei en comissió, el debat en el Ple comença amb la intervenció dels promotors de la iniciativa.

7. Els serveis del Parlament han de facilitar a la comissió promotora la informació i la documentació que tingui relació directa amb la iniciativa legislativa o amb la seva tramitació. Així mateix, els serveis jurídics del Parlament han d'assessorar la comissió promotora amb relació al compliment dels requisits formals durant tota la tramitació de la iniciativa legislativa. El representant de la comissió promotora ha de presentar les sol·licituds d'informació i assessorament davant la Mesa Secretària General del Parlament.

8. Als efectes del que estableixen els apartats anteriors, la comissió promotora ha de designar un representant i un suplent mitjançant un escrit adreçat a la Mesa del Parlament de la comissió. El representant i el suplent han de ser membres de la comissió promotora.

9. La comissió promotora pot fer arribar a la Mesa del Parlament propostes o queixes relatives a la tramitació de la iniciativa. La Mesa, una vegada escoltada la Junta de Portaveus, ha de respondre a la comissió en el termini de quinze dies a partir de la recepció de les dites propostes o queixes."

Article 12 bis

S'afegeix un nou article 11 bis a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, amb el següent contingut:

"Article 11 bis

La Comissió Promotora podrà sol·licitar que es retiri la proposició de llei durant la seva tramitació, en termes anàlegs d'allò previst a l'article 133.2 del Reglament del Parlament de les Illes Balears."

Article 12 ter

Parlament de les Illes Balears

S'afegeix una nova disposició addicional a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, amb el següent contingut:

"Disposició addicional xxx

1. Quan es tracten dades personals amb ocasió d'allò que regula aquesta llei, els promotors d'una iniciativa ciutadana i les autoritats competents hauran de complir allò previst a la legislació aplicable en matèria de protecció de dades de caràcter personal, essent considerats a efectes d'aquesta legislació responsables del tractament de les dades que estiguin en el seu poder.

2. La comissió promotora garantirà que totes les dades personals recollides en relació amb la iniciativa no siguin utilitzades amb finalitats diferents al suport declarat a aquella iniciativa i destruirà totes les declaracions rebudes de suport a la iniciativa en el termini màxim d'un mes després del lliurament de les signatures recollides davant la Mesa del Parlament de les Illes Balears o després d'acabar el termini de recollida de firmes.

3. Sens perjudici dels drets de les persones derivats de la normativa de protecció de dades de caràcter personal, les persones interessades tendran el dret de sol·licitar la retirada de les seves dades personals del registre que s'estableixi a l'efecte, després de l'expiració del període de dos anys a partir de la data de registre d'una iniciativa proposada."

Article 13

~~S'afegeix la disposició addicional primera, d'afectació pressupostària, a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que queda redactada de la forma següent:~~

~~"1. Si la proposició de llei pot implicar un augment de crèdits o una disminució d'ingressos amb relació al pressupost vigent en el moment de la seva tramitació parlamentària, la llei resultant de la iniciativa legislativa popular no pot entrar en vigor, en la part que comporti la dita afectació pressupostària, fins a l'exercici pressupostari següent o, si escau, fins a un altre de posterior, si així ho determina la mateixa proposició de llei.~~

~~2. Als efectes del que estableix l'article 6, la Mesa del Parlament ha de trametre la iniciativa legislativa popular al Govern perquè es posicioni sobre els seus efectes econòmics en el termini de vuit dies.~~

~~3. Si el Govern considera que es produeix afectació pressupostària, la Mesa del Parlament ha d'admetre a tràmit la proposició de llei en els termes que estableix l'apartat 1. Si el Govern no es pronuncia en el termini de vuit dies, el silenci s'entén en el sentit que no hi ha afectació pressupostària."~~

Article 14

Parlament de les Illes Balears

S'afegeix la disposició adicional segona, sobre els criteris per al còmput del termini per tenir el debat de totalitat, a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que queda redactada de la forma següent:

"1. Si el termini a què es refereix l'article 10 fineix entre períodes ordinaris de sessions sense que s'hagi produït el debat de presa en consideració, aquest debat ~~el debat de totalitat~~ ha de ser inclòs en l'ordre del dia del primer ple ordinari del període de sessions següent.

2. Si el termini a què es refereix l'article 10 fineix quan el Parlament està dissolt, ~~un cop constituït el nou Parlament~~, es rehabilita automàticament un nou termini de dos mesos, a comptar de l'endemà de l'inici del primer període ordinari de sessions ~~la constitució del nou Parlament. En aquest cas, la Mesa del Parlament, d'acord amb la Junta de Portaveus, ha d'obrir un nou termini de presentació d'esmenes a la totalitat.~~"

Article 15

S'afegeix la disposició adicional tercera, sobre la signatura electrònica en la presentació de la iniciativa, a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que queda redactada de la forma següent:

"El Parlament, per tal de facilitar la signatura electrònica en la presentació de la iniciativa legislativa popular, ha ~~d'adoptar els acords de dictar les instruccions~~ pertinents per garantir l'eficàcia i la seguretat d'aquest mitjà telemàtic en el termini de sis mesos a comptar de la publicació d'aquesta llei, atenent a l'establert a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú en tot allò relatiu a l'administració electrònica."

Article 16

S'afegeix una disposició final, de la modificació del Reglament del Parlament, a la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que queda redactada de la forma següent:

"D'acord amb el principi d'autonomia parlamentària, el Parlament ha de fer les modificacions necessàries en el seu Reglament per tal que la tramitació de les iniciatives legislatives populars es faci d'acord amb el que estableix aquesta llei. ~~També ha d'adoptar les mesures necessàries per a difondre el contingut de les iniciatives legislatives populars i per promoure la participació ciutadana durant llur tramitació parlamentària.~~"

Article 16 bis

Es modifica l'article 13 de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, que passa a tenir el següent redactat:

Parlament de les Illes Balears

"La comunitat autònoma compensarà la Comissió Promotora per les despeses degudament justificades, generades per la difusió de la proposició de llei i la recollida de signatures, fins un màxim de 3.000 euros. Aquesta quantitat serà revisada periòdicament en els Pressuposts Generals de la comunitat autònoma. Les proposicions de llei que no aconseguen el mínim de signatures establertes per la present llei, no podran acollir-se a l'esmentada compensació de despeses."

Disposició addicional

Es modifiquen les següents expressions de la Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular a les Illes Balears:

a) A l'article 2.3, allà on diu "a l'article 5.1 de l'Estatut", ha de dir "a l'article 8.1 de l'Estatut".

b) A l'article 5.2 b), allà on diu "algun dels requisits exigits a l'article 3", ha de dir "algun dels requisits exigits a l'article 4".

c) A l'article 8.3, allà on diu: "un Secretari Judicial", ha de dir: "un lletrat de l'Administració de Justícia".

Disposició final

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Exposició de motius

La Llei 4/1991, de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, regula la forma de participació legislativa dels ciutadans i les ciutadanes a la comunitat autònoma, a l'empara de la previsió establerta a l'article 26.4 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears de 1983. Han passat més de 25 anys des de l'aprovació d'aquella norma, que s'ha demostrat excessivament restrictiva i poc eficaç.

Durant aquest quart de segle s'han produït importants canvis en la societat. La ciutadania es mostra descontenta amb les restriccions i les dificultats per fer efectiu el dret constitucional i estatutari de participació directa en els afers públics. Aquesta proposta de reforma de la Llei reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular a les Illes Balears, a l'empara de la previsió establerta a l'article 47.3 i 15.2 b) de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears de 2007, intenta facilitar que la ciutadania i els grups socials prenguin part en la funció legislativa, fent més senzilla i menys restrictiva la presentació d'iniciatives per ser debatudes en el Parlament.

En l'actualitat, tant la comunitat jurídica com la política reconeixen la iniciativa legislativa popular com un mecanisme de participació ciutadana en l'activitat legislativa, entenent per això la capacitat que determinats ordenaments

Parlament de les Illes Balears

jurídics donen a un conjunt de ciutadans per tal que puguin activar i instar el debat, amb la possibilitat que se'n derivi l'aprovació d'una llei.

La iniciativa legislativa popular és un valor afegit al sistema de democràcia parlamentària, ja que la complementa i la fa més rica, per tal com permet que determinades demandes socials que, per les raons que sigui, no queden recollides a l'agenda política puguin arribar al Parlament, puguin ser-hi discutides i, en última instància, aprovades.

Des de fa anys, els estudis sobre democràcia i crisi de representació tendien a subestimar la democràcia directa. No obstant això, en els últims temps i, especialment, des que va sorgir del fenomen anomenat moviment 15-M, s'ha fet palesa la necessitat que les institucions polítiques evolucionin cap a nous mecanismes de participació. La ciutadania ha expressat el seu descontent amb les imperfeccions i estretors del sistema democràtic i els seus desitjos de participar directament en els assumptes públics, per la qual cosa és necessari articular mesures o millorar els instruments ja existents per apropar les institucions als ciutadans i propiciar o facilitar la seva participació en tots els assumptes propis del seu interès. ~~si no volen caure en el descrèdit absolut davant dels ciutadans. L'expressió de la sobirania popular per mitjà de la representació exclusiva dels partits polítics, sense cercar alternatives fora d'aquest marc a la crisi de representació, és un model esgotat.~~

Amb aquesta llei s'intenta fer un pas més enllà demostrant que la participació ciutadana és una peça clau en el funcionament del sistema democràtic i que el Parlament de les Illes Balears creu en aquest paper decisiu que té el ciutadà.

La proposició de llei preveu ~~per una banda~~ reduir substancialment el nombre de signatures, i s'amplia el termini per recollir-les, per poder presentar davant el Parlament una iniciativa legislativa popular. També ~~es redueixen les exclusions dels temes que poden ser objecte d'una ILP, s'amplia l'abast de les persones que poden signar les peticions, i s'encomana a la Junta Electoral la funció de vetllar pel procediment de recollida de signatures.~~

~~La proposició de llei també inclou la iniciativa legislativa popular per a la convocatòria de consultes populars, d'acord amb el que estableix l'Estatut d'Autonomia i la legislació corresponent.~~

D'altra banda, es proposa d'incloure la necessitat de fixar un termini de tres mesos, per tal que les iniciatives legislatives, un cop hagin finit els tràmits parlamentaris pertinents, siguin incloses automàticament a l'ordre del dia de la sessió plenària i, d'aquesta manera, no es deixi llur inclusió a l'arbitri dels òrgans de govern del Parlament.

L'experiència de tramitació de les iniciatives legislatives populars també posa de relleu la necessitat de reforçar la intervenció dels promotors en el debat de ~~presa en consideració totalitat~~, com també en la tramitació posterior de les iniciatives que superin aquest debat. Per això, aquesta llei reconeix als promotors noves facultats d'actuació i intervenció, especialment en el treball de les comissions legislatives.

Parlament de les Illes Balears

Finalment, cal destacar el fet que sigui el Parlament qui dicti, en el termini de sis mesos a comptar de la publicació d'aquesta llei, les instruccions pertinents per garantir l'aplicació de la signatura electrònica a la presentació de les iniciatives populars. Amb el compliment d'aquest requisit, es facilita notablement l'exercici d'aquest dret de participació ciutadana.

A la seu del Parlament, 23 de maig de 2018

El secretari

David Martínez i Pablo

**Vist i plau
La presidenta**

Maria José Camps i Orfila